

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Yılmaz Tunç** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat Eren

Diyarbakır Milletvekili

Erzurum Dumlu 2 No'lu Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevi'nde tutulan siyasi mahpuslar tarafından tarafıma iletilen bilgiler ile Adalet Bakanlığı'na düzenlenerek gönderilen disiplin tutanakları birlikte değerlendirildiğinde, cezaevi idaresinin sistematik ve keyfi uygulamalarla siyasi mahpusların temel haklarını ihlal ettiği görülmektedir. Siyasi mahpuslar, cezaevi koşullarına, hijyen eksikliğine, sosyal faaliyetlerin fiilen ortadan kaldırılmasına ve kültürel hakların ihlaline karşı barışçıl protesto eylemleri gerçekleştirmiştir.

Bu kapsamda; 15, 16 ve 17 Aralık 2025 tarihlerinde üç gün boyunca aydınlatmaya çıkmama, 18 Aralık 2025 tarihinde bir gün süreyle ekmek almama, idarenin uygulamalarının devam etmesi üzerine 22, 23 ve 24 Aralık 2025 tarihlerinde üç gün boyunca hiçbir aktiviteye çıkmama kararları alınmıştır.

Bu protesto eylemleri herhangi bir şiddet içermeyen, cezaevi koşullarına ilişkin taleplerin duyurulmasını amaçlayan meşru ve barışçıl tutumlardır. Buna karşın cezaevi idaresi, siyasi mahpusların bu eylemlerini cezalandırma aracına dönüştürmüştür; 18 Aralık 2025 tarihli tutanaklar gerekçe gösterilerek disiplin soruşturmaları başlatmıştır. Başlatılan disiplin soruşturmalarının temel gerekçesi, siyasi mahpusların idareye sundukları dilekçelerin içerik bakımından benzer olması ve protesto eylemlerinin "ortak hareket" olarak nitelendirilmesidir. Dilekçe hakkının kullanılması ve barışçıl protestoların disiplin cezasına konu edilmesi, hukuk devleti ilkesiyle ve infaz mevzuatıyla bağdaşmamaktadır.

Ayrıca Dumlu 2 No'lu Cezaevi'nde; haftada en az 10 saat olması gereken sosyal ve sportif faaliyetlerin fiilen 2 saatle sınırlandırıldığı, son haftalarda siyasi mahpusların aydınlatmaya hiç çıkarılmadığı, "bahçe" olarak tanımlanan, fiziki koşulları son derece yetersiz alanlara zorla çıkarma dayatması yapıldığı, hijyen koşullarının sağlığı tehdit edecek boyutlara ulaştığı, Kürt kültürüne ait kıyafetlerin (şalvar) yasaklandığı ve Erzurum 1. İnfaz Hakimliği kararlarına rağmen bu yasakların sürdürüldüğü yönünde ciddi iddialar bulunmaktadır.

Bu bağlamda;

- 1- Erzurum Dumlu 2 No'lu Yüksek Güvenlikli Cezaevi'nde 15-24 Aralık 2025 tarihleri arasında siyasi mahpuslara yönelik başlatılan disiplin soruşturması sayısı kaçtır? Bu soruşturmaların kaç 15-17 Aralık 2025 tarihli aydınlatmaya çıkmama, 18 Aralık 2025 tarihli ekmek almama ve 22-24 Aralık 2025 tarihli aktivitelere katılmama eylemleri gerekçe gösterilerek başlatılmıştır?
- 2- 18 Aralık 2025 tarihli tutanaklarda, siyasi mahpusların dilekçelerinin içerik bakımından benzer olmasının "ortak hareket" olarak değerlendirilmesine ilişkin hukuki ve mevzuatsal dayanak nedir? Dilekçe hakkının bu şekilde disiplin yaptırımına konu edilmesi Bakanlığınızca hukuka uygun görülmemekte midir?
- 3- Barışçıl protesto eylemlerinin disiplin soruşturmasına konu edilmesinin, Anayasa'nın 26 ve 34. maddeleri ile Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 10 ve 11. maddeleri kapsamında ifade ve protesto özgürlüğünün ihlali anlamına geldiği yönündeki içtihatlar Bakanlığınızca dikkate alınmakta mıdır?
- 4- Erzurum Dumlu 2 No'lu Cezaevi'nde haftada en az 10 saat olması gereken sosyal ve sportif faaliyetlerin fiilen 2 saatle sınırlandırılmasının gerekçesi nedir? Bu uygulama hangi tarihte başlatılmıştır ve hangi idari karara dayanmaktadır?
- 5- "Bahçe" olarak adlandırılan ve fiziki koşulları son derece yetersiz olan alanların, aydınlatma ve spor alanı olarak dayatılmasının mevzuattaki karşılığı nedir? Bu alanların sağlık ve güvenlik açısından uygunluğuna ilişkin herhangi bir teknik rapor veya denetim bulunmakta mıdır?
- 6- Dumlu 2 No'lu Cezaevi'nde hijyen koşullarına ilişkin olarak 2024 ve 2025 yıllarında kaç denetim yapılmıştır? Yapılan denetimlerde tespit edilen eksiklikler nelerdir ve bu eksikliklerin giderilmesine yönelik hangi işlemler tesis edilmiştir?
- 7- Kürt kültürüne ait kıyafetlerin (şalvar) yasaklanmasına ilişkin uygulamaların hukuki dayanağı nedir? Erzurum 1. İnfaz Hakimliği'nin bu konuda verdiği kararların uygulanmamasının sorumluları hakkında herhangi bir idari işlem başlatılmış mıdır?
- 8- Siyasi mahpusların kültürel kimliklerine ilişkin uygulamaların sistematik biçimde sınırlandırılmasının, ayrımcılık yasağı kapsamında değerlendirilmesine ilişkin Bakanlığınızca yapılmış bir inceleme bulunmakta mıdır?
- 9- Erzurum Dumlu 2 No'lu Cezaevi idaresi hakkında, siyasi mahpuslara yönelik bu uygulamalar nedeniyle başlatılmış bir idari soruşturma, inceleme ya da teftiş bulunmakta mıdır? Bulunuyorsa sonuçları nelerdir, bulunmuyorsa gerekçesi nedir?